

Parlamentariska socialförsäkringsutredningen

S 2010:04

Dokumentation av seminarium om den parlamentariska socialförsäkringsutredningens uppdrag avseende arbetslöshetsförsäkringen

Tid: Måndagen den 14 februari 2011 kl. 13.00-17.00

Plats: Riksdagens Förstakammarsal

Medverkande: Se bilaga 1

Se även OH-bilder på www.psfu.se samt sändningen på SVT Forum.

Inledning

Gunnar Axén, Parlamentariska socialförsäkringsutredningen

Gunnar Axén, ordförande i den parlamentariska socialförsäkringsutredningen, hälsade välkommen till seminariet. Han förklarade att syftet med att genomföra ett seminarium i form av en hearing är att ge en bred samling aktörer möjlighet att ge sin syn på kommitténs uppdrag. Den 6 december 2010 hölls ett seminarium avseende sjukförsäkringen och samhällets stöd för återgång i arbete, i dag avser seminariet arbetslöshetsförsäkringen. De inbjudna talarna har ombetts att besvara följande frågeställning: Vilka är de tre viktigaste konkreta åtgärderna som bör beaktas när det gäller arbetslöshetsförsäkringens utformning och organisation?

Gunnar Axén presenterade därefter kommitténs ledamöter samt beskrev kortfattat kommitténs uppdrag att se över de allmänna försäkringarna vid sjukdom och arbetslöshet.

Irene Wennemo, Parlamentariska socialförsäkringsutredningen

Irene Wennemo, huvudsekreterare i den parlamentariska socialförsäkringsutredningen, berättade kortfattat om de utgångspunkter kommittén har att förhålla sig till enligt direktivet och hur arbetet utifrån direktivet har lagts upp genom en uppdelning i tolv huvudsakliga deluppdrag. Hon beskrev särskilt de avsnitt i direktivet som avser

arbetslöshetsförsäkringen. Avslutningsvis gavs en bild av vilket arbetssätt kommittén har för avsikt att ha.

Block 1 (inbjudna talare)

Anders Forslund, Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU)

Anders Forslund, professor och biträdande chef för IFAU, gav följande tre medskick:

Gör försäkringen allmän

Detta är det viktigaste förslaget. Alla som uppfyller kraven på aktivt sökande och som står till arbetsmarknadens förfogande bör kunna få ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Genom att släppa krav på arbetsvillkor kan studenter och andra nyutträdna på arbetsmarknaden ges rätt till en grundersättning och behöver inte som i dag vara hänvisade till andra system. Ersättningen behöver inte vara inkomstrelaterad utan kan vara någon form av grundersättning. Beroende på hur denna ersättning konstrueras kan det få konsekvenser för det fackliga medlemskapet. Det finns farhågor att om man skulle privatisera eller förstatliga den inkomstrelaterade ersättningen så skulle det fackliga medlemskapet sjunka, vilket skulle urholka kollektivavtalens ställning på den svenska arbetsmarknaden. Rätten till grundersättning behöver inte kopplas till ett arbetsvillkor utan man skulle kunna ställa lägre krav för att överhuvudtaget omfattas av arbetslöshetsförsäkringen.

Ett sådant system skulle ha större samstämmighet med hur vi har valt att konstruera andra socialförsäkringssystem och framför allt undviks en del nackdelar som att individer riskerar att hamna i system som inte är anpassade för arbetslösa.

Finansiera försörjningen av såväl arbetslösa som programdeltagare ur samma budget

För det första är det bra att arbetslöshetsförsäkringen står för försörjningen när personer söker arbete och står till arbetsmarknadens förfogande, vilket man även ska göra när man deltar i arbetsmarknadspolitiska program. För det andra är tanken inom många program är att deltagarna ska söka jobb. Därför är det också rimligt att samma sanktionssystem som finns i arbetslöshetsförsäkringen också tillämpas för de som deltar i arbetsmarknadspolitiska program. För det tredje är finansieringen delvis beroende av arbetslöshetsnivån i en a-kassa. Därför blir det konstigt att man inte behöver betala avgifter för de långtidsarbetslösa som hamnat i jobb- och utvecklingsgarantin. Tanken med avgiftssystemet är att man ska skapa incitament så att lönerna inte drivs

upp så mycket att det skapar arbetslöshet. För långtidsarbetslöshet finns inte detta incitament, vilket blir underligt.

Genom att slå ihop ersättningen till öppet arbetslösa och programdeltagare skapas dessutom drivkrafter för de som finansierar försäkringen att påverka arbetsmarknadspolitikens utformning.

Inför omvänd bevisbörda vid kontroll av sökaktivitet

Sanktionssystemet är i dag uppbyggt på anvisningar från Arbetsförmedlingen. Från förmedlingens sida har man påpekat att detta innebär en risk att man skickar ut för många anvisningar eftersom det är ett nödvändigt villkor för att man ska kunna kontrollera sökbeteendet. Detta kan försvåra för Arbetsförmedlingen att ha goda relationer till arbetsgivarna. Anvisningar bör därför inte användas för att kontrollera att de som är arbetslösa söker jobb. Det bör införas en omvänd bevisbörda som innebär att den arbetssökande åläggs att visa vad man gjort för att söka jobb/vara aktivt arbetssökande.

Oskar Nordström Skans, Långtidsutredningen 2011

Oskar Nordström Skans, docent och projektledare för Långtidsutredningen, inledde med att hänvisa till Långtidsutredningen där bilden av att Sverige har en väl fungerande arbetslöshetsförsäkring i många avseenden har förts fram. Men den omfattar för få! Det borde t.ex. vara generösare regler för deltidsarbetslösa, det borde vara effektivare sanktioner och det borde vara ett avtrappande tak.

Nedan följer tre förslag för att förbättra försäkringen som skulle innebära att försäkringen skulle täcka fler:

Obligatorisk arbetslöshetsförsäkring

När det gäller frågan om obligatorium är det egentligen underligt med en frivillig försäkring i ett trygghetssystem. Konsekvensen blir att individer försörjs av fel system.

Avskaffa aktivitetsstödet och låt programdeltagare finansieras av arbetslöshetsförsäkringen

Ett avskaffande av aktivitetsstödet skulle medföra ett mer adekvat utformat system för sanktion och kontroll; redan i dag förväntas programdeltagare att söka jobb aktivt. Regelverket är otydligt. Arbetslöshetsvarierande avgifter skulle kunna bidra till en bättre fungerande lönebildning, men som de är utformat i dag kan det snarare verka kontraproduktivt eftersom de bara tar hänsyn till korttidsarbetslösheten. Det som framför allt oroar är att de lönesättande parterna inte beaktar de som är långtidsarbetslösa. Långtidsutredningens bedömning är att om man inte avskaffar aktivitetsstödet så bör man avskaffa de arbetslöshetsdifferentierade avgifterna. Som det är i dag är det dessutom svårt att få en

uppfattning om hur de arbetslösa är fördelade i de olika systemen. Detta blir tydligare om man avskaffar aktivitetsstödet. Det blir också tydligare att man får ersättning när man är arbetslös, även för unga.

Ersättning utan arbetsvillkor

Det behövs en ersättning utan krav på arbetsvillkor. Det är i dag för många arbetslösa som är hänvisade till försörjningsstöd. Ett behovsprövat försörjningsstöd ger inte rätt drivkraft för att ta t. ex. tillfälliga arbeten och deltidsarbeten. I Långtidsutredningen föreslås att strukturen för jobbgarantin för ungdomar används för ett nytt program för alla som inte uppfyller arbetsvillkoret. Vid deltagande i programmet ska samtliga ha rätt till en arbetslöshetsersättning på skälig nivå. På så sätt skulle kommunernas ansvar för arbetsmarknadspolitiska åtgärder kunna avskaffas.

Lars Calmfors, Finanspolitiska rådet

Lars Calmfors, professor och ordförande i Finanspolitiska rådet framförde fyra punkter som viktiga att beakta när det gäller arbetslöshetsförsäkringen.

Differentierade avgifter

De argument för differentierade avgifter som vanligen framförs är att de utgör drivkraft för återhållsam lönebildning som leder till minskad arbetslöshet och lägre avgift i a-kassan, drivkraft för att flytta från stagnerande sektorer och drivkraft för a-kassorna att stävja missbruk och få arbetslösa i arbete. Det sista argument är det svagaste eftersom det är Arbetsförmedlingen som utför kontrollen.

Regeringen har framför allt använt lönebildningsargumentet för att motivera differentierade avgifter. Enligt Lars Calmfors har detta argument/denna teori dålig överensstämmelse med verkligheten. Skälen för detta är flera. A-kassornas verksamhetsområden och avtalsområden stämmer inte överens. Dessutom svarar a-kassorna för de arbetslösas försörjning endast under en begränsad tid. Andra förklaringar är att kopplingen mellan avgifter och arbetslöshet upphör när a-kassorna slår i taket för arbetslöshetsavgiften, många löner bestäms på lokal nivå och genom individuella överenskommelser samt slutligen den höga graden av samordning i centrala löneförhandlingar.

Slutsatsen är att det eventuellt kan finnas små fördelar med differentiering, men att det är svårt att belägga detta empiriskt. Samtidigt finns det betydande nackdelar; de högre avgifterna har lett till medlemsras och skillnaden i avgift för arbetslös och sysselsatt minskar drivkraften att arbeta. Det nuvarande systemet med differentierade avgifter bör därför skrotas.

Obligatorisk arbetslöshetsförsäkring

Det är ett paternalistiskt argument att alla ska ha försäkring och fördelningspolitiskt att alla ska bidra till finansieringen. Det finns lika starka argument för att ett obligatorium i arbetslöshetsförsäkringen som i andra socialförsäkringar. Det är dock svårt att se starka skäl för att bevara fackliga a-kassor med ett obligatorium. Om man vill främja fackligt medlemskap bör man göra detta på annat sätt, exempelvis genom att direkt subventionera fackligt medlemskap. I en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring som inte baseras på de befintliga kassorna skulle man kunna skapa bättre differentierade avgifter. Även i ett sådant system är det dock osäkert om differentierade avgifter är värt alla administrativa komplikationer och svårigheterna att förklara och få acceptans för systemet.

Ersättningsnivåerna

Taket i arbetslöshetsförsäkringen har varit nominellt oförändrat sedan 2002. Det vore bättre med en klar princip som bygger på hur många som man vill ska ligga över taket eller hur taket ska förhålla sig till genomsnittlig lönenivå.

Konjunkturberoende försäkring

Kan ersättningen göras mer generös i lågkonjunktur än i högkonjunktur? Sådana system finns i USA och Kanada. Såväl grundersättning som tak och tider för 80- respektive 70-procentig ersättningsgrad kan göras konjunkturberoende. Två argument för en konjunkturberoende försäkring är att behovet av försäkringen är större i lågkonjunktur och att en generös ersättning får liten effekt på arbetslösheten i lågkonjunktur, eftersom den enskildes sökaktivitet då spelar en ganska liten roll för arbetslösheten. De främsta invändningarna mot en konjunkturberoende försäkring är att det är lättare att höja än att sänka ersättningen och att konjunkturarbetslöshet kan övergå till strukturarbetslöshet. Systemet förutsätter således en regelstyrning, exempelvis att ersättningen ska ligga över normalnivå när arbetslösheten överstiger genomsnittet för de föregående två åren med tex. 1,5 procentenheter och vice versa. Då bygger man in en automatisk återgång till lägre nivåer. En eventuell introduktion av en konjunkturberoende försäkring bör ske i högkonjunktur. Detta är ingen rekommendation, men utredningen bör noggrant analysera för- och nackdelar med en sådan modell.

Lena Liljebäck, Arbetsförmedlingen

Lena Liljebäck, biträdande generaldirektör för Arbetsförmedlingen, inledde med att beskriva Arbetsförmedlingens uppdrag när det gäller arbetslöshetsförsäkringen. Arbetsförmedlingen ska se till att försäkringen fungerar som en omställningsförsäkring och informera den arbetssökande om försäkringen samt ge stöd och kontrollera

grundvillkoren. Arbetsförmedlingen framhöll följande tre centrala frågor:

Kraven på omställning och reglerna för kontroll

När det gäller kravet på omställning ställs i dag otydliga krav på vilket arbete som den sökande måste söka. Det är otydligt vilka krav på aktivitet som kan ställas, när den arbetssökande måste byta yrke eller ort och vad som kan anses vara lämpligt arbete. Detta försvårar en enhetlig bedömning över landet. Det måste vara enkelt. Utredningen bör se över vad som utgör lämpligt arbete. Det går inte att ställa krav på att en sökande söker ett visst antal arbeten, eftersom det är viktigt att det är rätt arbeten. Annars belastas presumtiva arbetsgivare i onödan av ansökningar som inte är seriösa. Tydliggör kraven på aktivitet! Systemet med att skicka underrättelser till a-kassan vid bristande sökaktivitet är trubbigt. Ett system med tidsbegränsade sanktioner bör övervägas vid en översyn av påföljderna.

Regelverket måste bli enklare och enhetligare

Regelverket har blivit mer komplicerat de senaste åren. Regelverket måste bli enklare för de arbetssökande så att en arbetslös kan fokusera mer på sin omställning. Ett enklare system skulle också innebära snabbare bedömningar och utbetalningar. Som ett led i denna förenkling bör även begreppet ersättningsgrundande inkomst göras mer enhetligt inom olika försäkringssystem. Det är viktigt att den enskilde finns i rätt försäkringssystem.

Färre öppet arbetslösa får ersättning.

Det faktum att färre öppet arbetslösa får arbetslöshetsersättning är en central fråga. De som anmäler sig till Arbetsförmedlingen får sin ersättning från många olika system. När många är i andra system, såsom försörjningsstöd, är det svårare att tillgripa sanktioner. Arbetsförmedlingen förordar därför en samordning av sanktionssystem i olika försäkringar.

Harald Petersson, Arbetslöshetskassornas samorganisation (SO)

Enligt Harald Petersson, ordförande i SO, framförde följande tre frågor:

Arbetslöshetsavgiftens storlek

De stora avgiftsskillnader som finns påverkar både medlemmar och a-kassor. Det är dyrt att vara med i en a-kassa. Arbetslöshetsavgiften återspeglar inte arbetslösheten. IF Metall har 40 000 arbetslösa, endast 15 000 uppbär ersättning. Det är viktigt med rimligare avgift. Det finns a-kassor med stor branschkunskap som har svårt att klara sig. Detta kan leda till oönskade fusioner och utarmning av unika branschkunskaper. Höga avgifter leder också till en lägre organisationsgrad. Rimligare avgifter, tillsammans med de delar som tas upp senare, är ett att föredra

för att få fler medlemmar, utifrån dagens effektiva organisation med fristående a-kassor.

Effektivt regelverk

Regelverket är för komplicerat, det behöver förenklas. Regeländringar sker alldeles för ofta, mer än 70 ändringar har skett sedan 2007. Förutsättningarna för den försäkrade att förstå vilken ersättning de kommer att få måste förbättras. Endast 40 procent av de arbetslösa får arbetslöshetsersättning och denna andel kommer att sjunka till 25 procent 2012. Regelverket bör därför förändras för att möjliggöra för fler att få ersättning. Arbetsvillkoret och deltidsvillkoren bör ses över. Ersättningsnivåerna bör höjas så att det blir en omställningsförsäkring mellan olika jobb.

Sammanhållen arbetsmarknadspolitik

Arbetsmarknadspolitiken bör göras mer sammanhållen. Aktivitetsstödet, som i dag handläggs av a-kassorna men betalas ut av Försäkringskassan, borde betalas ut av a-kassorna. A-kassorna skulle kunna sköta utbetalningen enklare, effektivare och säkrare. Detta har även tagits upp i en rapport från Ekonomistyrningsverket.

Anne-Marie Qvarfort, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkring (IAF)

Ann-Marie Qvarfort, generaldirektör för IAF, inledde med att beskriva IAF:s uppdrag. Utifrån tillsynsperspektivet lämnades följande tre förslag till utredningen:

Beräkningsgrunderna för arbetslöshetsersättningen

För tillsynsmyndigheten är det viktigt att utredningen ser över beräkningsgrunden för arbetslöshetsersättning. Den deklarerade historiska inkomsten bör vara utgångspunkt och en harmonisering bör ske med beräkningsgrunden för sjukförsäkringen. Det vore bra att relatera till månadsuppgifter. Sådana förändringar skulle innebära en förenkling för arbetsgivare i samband med uppgiftslämnandet i arbetsgivarblanketten, den enskilde skulle få ökade möjligheter att beräkna och ta ansvar för de lämnade uppgifterna, det skulle bli kortare väntetider för utbetalning och de felaktiga utbetalningarna skulle sannolikt minska.

Lämpligt arbete

Eftersom samhället har förändrats behövs en översyn av kravet på lämpligt arbete i relation till geografisk rörlighet och krav på yrkesväxling. En tydlig tidsram för krav på omställning är nödvändig.

Villkoren för arbetslöshetskassorna

Om utredningen finner att den nuvarande strukturen med a-kassor ska bestå bör den beakta att a-kassorna hanterar många miljarder samtidigt

som vissa regler som gäller myndigheter inte gäller a-kassorna. Förvaltningslagen och förordningen om intern styrning och kontroll (FISKEN) bör gälla även för a-kassorna, trots att de inte är myndigheter. Detta skulle öka legitimitet, transparensen och rättssäkerheten. Statens avtal med Alfa-kassan bör ses över, eftersom det inte längre är relevant. Arbetslösa kan söka grundbeloppet hos de andra a-kassorna. Endast Alfa-kassan erhåller statsbidrag och det är tveksamt om den ska ha denna fördel i förhållande till andra a-kassor. Dessutom är avtalet med staten inte helt tydligt.

Block 2 (inbjudna talare)

Adriana Lender, Försäkringskassan

Adriana Lender, generaldirektör för Försäkringskassan, framförde att arbetslöshetsförsäkringen påverkar Försäkringskassan i det dagliga arbetet. Ersättningarna vid arbetslöshet och sjukdom är så sammanflätade att de måste betraktas i ett sammanhang, trots att de täcker olika riskområden. Risken att bli sjuk och risken för att bli arbetslös är dock helt olika saker, vilket gör att en sammanslagning till en försäkring är svår. Arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen är två olika försäkringar med olika syften, men som måste hanteras gemensamt. För personer som går mellan de olika systemen är regelverket inte begripligt och det är svårt att veta på vilka grunder ersättningen ändras. Nedan följer de tre områden som Försäkringskassan förde fram:

Kundperspektivet

Individen måste sättas i fokus. Det måste bli lättare för den enskilde att förstå försäkringsvillkoren och deras sammanband. Med rehabiliteringskedjans tidsgränser kommer även personer med bestående anställningar in i arbetslöshetsförsäkringen via aktivitetsstödet, vilket medför nya konstellationer och beroenden mellan försäkringarna.

Harmonisering av regelsystemen

Sammanflätningen av arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen kräver att reglerna harmoniseras. Detta gäller inte rätten till ersättning, men regler kring tak, ersättningsnivåer och antalet utbetalda dagar per vecka måste bli mer lika. Dagens olikheter leder till besvärlig administration och att konstruktionen av IT-system blir krånglig och dyr. Dessutom blir systemen svårbegripliga för dem som ska ta del av förmånerna och för dem som ska lagstifta.

Ersättningsnivåerna i de olika försäkringarna

För dem som går från sjukpenning och tidsbegränsad sjukersättning till arbetslivsintroduktion vid Arbetsförmedlingen har de nya reglerna

inneburit en oöverblickbar ekonomisk situation. Av de ca 16 000 personer som under de tre första kvartalen 2010 övergick från sjukpenning eller tidsbegränsad sjukersättning till arbetslivsintroduktion fick 49 procent högre, 46 procent lägre och 5 procent oförändrad ersättning. I många fall uppgick den förändrade ersättningen till flera 1000-tals kronor. Detta visar på behovet av mer harmoniserade ersättningsregler. Resultatet blir i dag att arbetslöshetsförsäkringens och försäkringskassans samtal med individer som ska lämna sjukförsäkringen och övergå till arbetslöshetsförsäkringen handlar mer om ekonomi än om hur vägen tillbaka till eget arbete ska kunna underlättas. Detta stöder inte arbetslinjen och försvårar det arbete som Försäkringskassan gör tillsammans med Arbetsförmedlingen.

Ingela Gardner Sundström, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)

Ingela Gardner Sundström, ordförande i SKL:s förhandlingsdelegation, inledde med att SKL berörs av arbetslöshetsförsäkringen både som arbetsgivare och som yttersta post för människors försörjning via det ekonomiska biståndet. Följande tre huvudsynpunkter framfördes:

Arbetslöshetsersättningen måste vara långsiktig och stabil

Den samhällsekonomiska och demografiska utvecklingen talar för ett system som är långsiktigt fredat och stabilt. Sambandet mellan avgift och förmån måste vara starkare än i dag. En hög tilltro till socialförsäkringen och arbetslöshetsförsäkringen är viktig. En bred enighet kan ge försäkringen den stabilitet som är nödvändig. En framtida stabil plattform bygger på en försäkringsmässighet med stor träffsäkerhet och tydlighet kring framförallt kostnadsansvar. Dagens system känns inte rättssäkert utifrån ett medborgarperspektiv.

Arbetslinjen

Den framtida stabila plattformen ska bygga på arbetslinjen. Det ska alltid löna sig att arbeta. Alla aktörer har allt att vinna på att möjliggöra återgång till arbetslivet oavsett om orsaken till frånvaron är arbetslöshet eller sjukdom. Ett program där man kan kombinera insatser från olika myndigheter behövs för de långtidsarbetslösa.

Arbetslösheten viktig orsak till ekonomisk bistånd

Sambandet mellan arbetslöshet och ekonomiskt bistånd är stort. Därför behöver det utvecklas ett förstärkt stöd för arbetslösa för återgång i arbete eller studier. Bättre utvecklat samarbete mellan försäkringskassa, arbetsförmedling, arbetsgivare, hälso- och sjukvård, socialtjänst samt arbetstagarrepresentanter är viktigt för att få fler i arbete och egen sysselsättning. Ett kvalificeringsprogram där man kombinerar insatser från olika myndigheter behövs för de långtidsarbetslösa och de med långvarigt ekonomiskt bistånd. Rollerna och ansvaret mellan olika

system måste vara tydliga inte minst när det gäller kostnaderna. Arbetslöshetsförsäkringen måste vara allmän och obligatorisk.

Anna Ekström, Saco

Anna Ekström, ordförande i Saco, inledde med att Sverige sedan en lång tid tillbaka har valt en annan väg för arbetslöshetsförsäkringen än vad vi gjort för övriga socialförsäkringar. Även sjukförsäkringen började som en frivillig försäkring som administrerades och skapades av fackliga organisationer men tidigt gjordes den allmän och obligatorisk. Två viktiga skäl ligger till grund för detta: dels att man annars riskerar att ha lågriskgrupper utanför försäkringen, dels fripassagerareproblemet som innebär att det i och med att det finns ett grundläggande skyddsnet i samhället riskerar att folk inte är med och betalar men ändå får ett skydd.

Arbetslöshetsförsäkringen har till skillnad från sjukförsäkringen förblivit frivillig. Ett argument för fristående a-kassor, som nämns i utredningens direktiv och som Saco anser bra, är att dagens a-kassor fungerar bra. Varför ändra något som inte är trasigt? Ett annat argument är att en a-kassa som är knuten till en facklig organisation upprätthåller en hög organisationsgrad. Från allmänna utgångspunkter är detta ett bra argument med tanke på att den svenska modellen bygger på en hög grad organisationsgrad. Saco anser dock att fackliga organisationer bör klara sin medlemsvärvning ändå. Mycket av denna argumentation bygger också på en gammal verklighetsbild. I dag hänger a-kassan och fackföreningen inte ihop på de sätt dom de en gång gjorde, man väljer att bara vara med i a-kassan.

Många gjorde ett välinformerat val och lämnade a-kassorna efter 2006 års stora avgiftshöjningar. Det känner Saco en stor sympati för. Riskspridningen riskerar därför att komma på undantag, vilket är ett argument för ett obligatorium. Ett annat, moraliskt, argument för en obligatorisk a-kassa är att alla måste betala till a-kassorna via arbetsgivaravgiften, men bara de som dessutom betalar en egenavgift får del av den inkomstrelaterade delen av arbetslöshetsförsäkringen. Oavsett om den ska vara obligatorisk eller ej, är det viktigaste hur försäkringen är uppbyggd och vilka villkor som ska gälla. Saco framförde följande tre budskap:

Villkor och avgränsningar

Arbetslöshetsförsäkringen borde vara mer av en försäkring. Det är viktigt att man får ut ett skydd som motsvarar det man betalar in. Det låga taket visar dålig samstämmighet med att man betalar avgift på hela sin inkomst, men bara får ut en liten del i ersättning. Oavsett ett obligatorium eller ej ska försäkringen utformas så att det är möjligt för alla att vara med.

Mer omställning

Det är en svår avvägning mellan att arbetslöshetsförsäkringen ska ge trygghet till dem som blir av med jobbet samtidigt som den ska medverka till att arbetslösa snabbt hittar ett nytt jobb. Mer omställning behövs i arbetslöshetsförsäkringen. Parternas sida har slutit omställningsavtal på hela arbetsmarknaden. Med mer omställning följer inte bara hårdare krav på de som finns i arbetslöshetsförsäkringen utan också större möjligheter till ett bättre samspel med tänkbara arbetsgivare och utbildningsanordnare.

En viktig fråga vid ställningstagandet för ett obligatorium eller ej är vilka som ska ha glädje av en arbetslöshetsförsäkring. Ska t.ex. studenter betala avgift på sina inkomster, samtidigt som de inte har någon glädje av de omställningsförsäkring som a-kassan ska vara? Hur ska de som inte är etablerade på arbetsmarknaden hanteras i arbetslöshetsförsäkringen? Avvägning mellan omställning och skydd samt avvägning mellan etablerade och icke etablerade är således två viktiga saker att hantera oavsett om den är obligatorisk eller ej.

Rakare enklare regler

Rakare och enklare regler och sanktioner vore bra, vilket har styrkts av myndighetsföreträdare här under dagen.

Den demografiska utvecklingen framöver kommer att leda till tuffa utmaningar för den offentliga sektorn. Att fundera över gränserna för det offentliga åtagandet har också konsekvenser för hur en arbetslöshetsförsäkring ska vara utformad och huruvida den ska vara obligatoriska eller ej.

Ulrika Vedin, LO

Ulrika Vedin, utredare på LO, förde fram att arbetslöshetsförsäkringen har flera funktioner. Vad som avses med en hållbar försäkring kan därför vara mer än en sak.

Arbetslöshetsförsäkringen ska ge god ekonomisk trygghet och även bidra till att stabilisera efterfrågan genom att upprätthålla hushållens konsumtion. Automatiska stabilisatorer är den mest effektiva formen av stabiliseringspolitik. Utgifter för arbetslöshetsersättning ska därför få slå igenom på budgeten vid lågkonjunkturer. Arbetslöshetsförsäkringen ska också bidra till minska andelen arbetande fattiga genom ett inkomsttak som underbygger reservationslönerna, dvs. de lägsta lönerna som de som söker arbete accepterar. Hållbart är även att den underbygger en stark kollektivavtalsmodell med välorganiserade löntagare och arbetsgivare. Utöver dessa allmänna synpunkterna vill LO göra följande tre medskick:

Arbetslöshetsförsäkringen ska utformas så att den bidrar till att den svenska modellen stärks

Gent-modellen, dvs. fackligt knutna a-kassor och en frivillig arbetslöshetsförsäkring, bidrar till en hög facklig organisationsgrad och är en hörnpelare i den svenska modellen. Arbetsgivare och löntagare reglerar genom kollektivavtal arbetsvillkor och löner. Den svenska modellen förutsätter en dynamiska arbetsmarknad och god omställningsförmåga. Den svenska modellen är anpassningsbar och medger också flexibla partslösningar för solidarisk och inflationsrobust lönebildning och arbetsfred.

Arbetslöshetsförsäkringen bör utformas så att den finansieras solidariskt, i kombination med låg och likvärdig medlemsavgift i alla arbetslöshetskassor

Bärande i den svenska modellen har varit att värna sammanhållningen mellan olika löntagargrupper. I arbetslöshetsförsäkringen har detta historiskt manifesterats genom att löntagare med skilda arbetslöshetsrisker har kunna försäkra sin inkomst till en låg avgift kompletterad med arbetsgivaravgifter. Så är inte fallet längre. Om samhället träder tillbaka kommer dem med de högsta arbetslöshetsriskerna inte att ha råd att försäkra sin inkomst sig på ett sätt som ger en god ekonomisk trygghet. Ansvar och kostnaden för arbetslösheten bör bäras gemensamt och inte fördelas ut på enskilda individer.

Rationellt med inkomstbortfallsprincipen och bred täckning

I den svenska modellen har arbetslöshetsförsäkringen byggts kring inkomstbortfallsprincipen och försäkringsvillkor som gör att de allra flesta löntagare kan komma in i försäkringen. Vilken täckning och vilken nivå arbetslöshetsförsäkringen har, tillsammans med en aktiv arbetsmarknadspolitik, spelar en avgörande roll för svenska löntagares relativt positiva inställning till strukturomvandling. Som arbetslöshetsförsäkringen är utformad i dag är inkomstbortfallsprincipen satt ur spel, vilket är förödande för den svenska modellen. Arbetslöshetsförsäkringen bör utformas så att den ger 80 procents ersättning under hela arbetslöshetsperioden.

Mats Essemyr, TCO

Mats Essemyr, utredare på TCO, framförde att TCO uppfattar arbetslöshetsförsäkringens syften som att ge en hygglig inkomsttrygghet vid arbetslöshet, att understödja arbetslinjen samt att få arbetsmarknaden att fungera bättre i samband med omställning och strukturomvandling. Utifrån detta vill TCO lyfta fram följande:

Takbeloppet är få lågt

För få får 80 procent i ersättning. Denna utveckling började redan under första hälften av 1990-talet.

Orsakerna är dels den försämring av ersättningstaket som gjordes i försäkringen under 2007, dels den långsiktigt stigande lönenivån och att statsmakterna avsiktlig har avstått från att höja försäkringsbeloppet i motsvarande mån. Detta är allvarligt.

Utvecklingen har lett till att försäkringen i dag ger hög inkomsttrygghet för låglönegrupper men låg inkomsttrygghet för grupper med relativt goda inkomster. Detta är inte en försäkring som motiverar folk till utbildning och kompetens och understödjer inte framväxten av kunskapsintensiva näringar som i framtiden ska bidra till välbildning och tillväxt. En höjning av takbeloppet skulle ge högre genomsnittlig ersättningsgrad och därmed öka försäkringens legitimitet.

Avskaffa differentierad arbetslöshetsavgift

I dag är arbetslöshetsavgiften differentierad med avseende på arbetslöshetsrisk och -nivå. Den differentierade arbetslöshetsavgiften är inte ändamålsenlig eftersom den inte får den effekt som är avsedd. Det beror på att de avtalsområden som de fackliga organisationerna har inte överensstämmer med det verksamhetsområde som arbetslöshetskassorna har. Det betyder att en medlem i en arbetslöshetskassa som har en hög arbetslöshetsavgift kan tillhöra ett verksamhetsområde med låg arbetslöshetsrisk. Systemet förutsätter i princip vattentäta skott mellan a-kassorna och dess verksamhetsområden. Så är inte fallet. Om det är arbetslöshetsrisken som ska styra lönebildningen får det inte vara en annan viktig faktor som bestämmer lönerna, såsom samordningen i lönebildning.

Avgiftshöjningen har lett till minskning av medlemsantalet till a-kassorna och de försök som gjorts från politiskt håll för att få tillbaka medlemmar har inte fått önskad effekt. Om man vill att fler ska vara medlemmar i a-kassan får man sänka avgifterna till en rimlig nivå.

Försäkringens täckningsgrad behöver utökas

Täckningsgraden i arbetslöshetsförsäkringen har sjunkit katastrofalt. En hel del regler måste ändras för att öka täckningsgraden. Rätten till ersättning för deltidsarbetande måste lyftas fram. Deltidsarbete bör uppmuntras för att det i viss mån leder till heltidsarbete. Företagare bör också kunna få mer generösa regler. Det är även viktigt med någon form av återinförd studerandevillkor. Om man är student och tagit examen bör man under ett antal månader kunna få söka jobb inom det område man har utbildat sig, med en ersättning motsvarande grundbeloppet i försäkringen. Det skaffar incitament till att utbilda sig.

För de grupper, främst lågutbildade och utrikes födda, som i dag lever på ekonomiskt bistånd för att de inte kvalificerat sig för a-kassa är den långsiktiga lösningen utbildning. På kort sikt måste något göras åt deras försörjning. Det måste dock göras på ett sätt så att det inte äventyrar

arbetslöshetsförsäkringens roll som omställningsförsäkring som inkomsttrygghet mellan två jobb.

Elisabeth Gehrke, Sveriges Förenade Studentkårer (SFS)

Elisabeth Gehrke, vice ordförande i SFS, framförde följande tre förslag:

Studenter måste ges möjlighet att kvalificera sig till arbetslöshetsförsäkringen
 Utgångspunkten för denna diskussion är att studenteter vill arbeta. Nuvarande system innebär att studenteter övervintrar i utbildningssystemet i väntan på arbete. Det innebär en dubbel kostnad för samhället, både genom kostnaden för studiemedlet och kostnaden för utbildningsplatsen. Matchningskvaliteten mellan studenter och arbete måste också bli bättre. I dag är denna undermålig, vilket är negativt för kompetensförsörjningen.

Ge studenter möjlighet till försörjning under ferier

En svår situation för många studenter är perioden mellan studier och studier. Studiemedlet ska inte finansiera försörjning under sommar- och vintermånaderna. Studenter som inte har någon som kan försörja dem måste söka ekonomiskt bistånd. Alla kommuner ger dock inte studenter rätt till ekonomiskt bistånd, trots nationella riktlinjer som säger att de ska göra det. En svår tid för studenter är också första månaden under sommaren då eventuell lön från sommarjobb betalas ut i efterskott och studiestöd i förskott. Det innebär att även studenter som har en inkomst saknar en sådan periodvis fast de inte har gjort uppehåll i sin sysselsättning.

Försörjningsstödet är inte utformat för arbetslösa. Att arbetslösa studenter hänvisas till detta system är en onödig belastning. Den olika tillämpning i olika kommuner skapar också en bristande rättssäkerhet för studenter. Det hade därför varit bättre med en nationell samordning genom arbetslöshetsförsäkringen.

När studerandevillkoret fanns var det tre månaders karenstid. Det innebär att studenter aldrig hann kvalificera sig för arbetslöshetsförsäkringen under sommaruppehållet. Studenternas försörjning under sommarmånader bör ske genom a-kassan men med 7 dagars karenstid.

Koppla den överhoppningsbara tiden till studietiden

Många studenter har arbetat innan de påbörjar sina studier. År 2007 kortades den överhoppningsbara tiden till 5 år. Eftersom utbildningstiden utökats i samband med Bologna-processen är detta ett problem. Den korta överhoppningsbara tiden avskräcker många från att studera och stänger ute talanger från att studera. För att studenter ska kunna matcha arbetsmarknadens förändringar borde möjligheterna till omskolning uppmuntras och inte tvärt om. Därför bör taket för den

överhoppningsbara tiden slopas och att den överhoppningsbara tiden kopplas direkt till studietiden.

BLOCK 3 (inbjudna talare)

Anders Fogelberg, Företagarna

Anders Fogelberg, jurist på Företagarna, inledde med att ge en bild av de små företagens betydelse för sysselsättningen och tillväxten till Sverige och gav sedan tre medskick:

Inför inte en obligatorisk a-kassa för företagare

Småföretagarna bör inte omfattas av en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring. Inom andra delar av socialförsäkringssystemet finns i dag en stor valfrihet, inom sjukförsäkringen kan man t.ex. välja en lång karenstid. Företagare har andra villkor än anställda även när det gäller a-kassan, man kan exempelvis tvingas lägga ned sitt företag. Det finns därför inte skäl att tvinga in dem som bedriver näringsverksamhet i ett eventuellt obligatorium utan man bör undanta den gruppen. Detta strider visserligen mot huvudprincipen i direktiven men en möjlighet som utredningen bör titta på är möjligheten för utträde för företagare, vilket är förenligt med direktiven eftersom utredningen ska titta på utträdesreglerna.

Förbättra reglerna för företagare a-kassa

När små företag tvingas spara i tuffa tider är bland det första man skär ned på sin egen lön. Vid arbetslöshet straffar det sig genom en lägre ersättningsnivå eftersom den beräknas på tidigare inkomst. I dag finns ett system med en tillbakablickande två-årsregel, men det bör istället finnas en femårsregel från vilken man väljer den bästa inkomsten från perioden i beräkningsunderlaget. Ytterligare korta förslag inom denna punkt: Tidsgränser - när det gäller anställningsinkomst så kan man i dag gå tillbaka två år, vilket är värdefullt om man går från anställning till företagande, men en bättre avvägning vore tre år; Vilanderegler - man borde kunna vila vart tredje år från företaget i stället för vart femte, som det är enligt dagens regler.

Slopa tvånget att lägga ned lönsamma företag

Enligt rehabiliteringskedjan förs man över från försäkringskasseregler till a-kasseregler efter sex månader och här uppstår problem för företagare med krav att lägga ned lönsamma verksamheter. Om man inte har möjlighet att lägga det vilande måste man skiljas från sitt företag. Detta bör ses över, en första åtgärd skulle kunna vara att förlänga tiden till ett år. Det är en väsentlig skillnad att som företagare tvingas lägga ned sin

verksamhet efter sex månader jämfört med att som anställd ut och söka jobb.

Pär Andersson, Svenskt Näringsliv

Pär Andersson, socialförsäkringsexpert på Svensk Näringsliv, inledde med en allmän reflektion kring utredningsuppdraget. Dagens försäkringssystem består av en frivillig del som ska täcka inkomstbortfall och en del som är en grundförsäkring och omfattar alla som uppfyller arbetsvillkoret. Detta innebär att vi i dag har en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring. Därför är utredningens uppdrag inte huruvida vi ska ha en frivillig eller obligatorisk arbetslöshetsförsäkring utan snarare frågor som berör organisationen av en utvidgad obligatorisk arbetslöshetsförsäkring: Ska den administreras och skaderegleras av a-kassorna eller ska man bygga upp en ny offentlig myndighet? Finns det andra alternativ? Man måste också titta på omfattningen och utformningen av arbetslöshetsförsäkringen: Hur höga inkomster ska vara försäkrade i en obligatorisk försäkring? Ska avgifterna vara differentierade? Hur höga ska avgifterna vara?

Ett utvidgat obligatorium innebär sannolikt tvingande avgifter för den försäkrade. Många människor tvingas in i ett system som man tidigare valt bort, vilket, allt annat lika, innebär en högre beskattning. Därför är det viktigt att en utvidgad obligatorisk försäkring är kostnadseffektiv. Utredningen måste beakta hur drivkrafterna hos den arbetssökande påverkas av ett obligatoriskt system. Utredningen bör även beakta hur en ökad beskattning påverkar samhällsekonomin. Vad bör vi, särskilt med hänsyn till den demografiska utvecklingen, använda våra offentliga inkomster till i framtiden? . Mot denna bakgrund bör utredningen se över följande:

Företagarna bör undantas

Närmare 1,5 miljoner arbetstagare har i dag valt att stå utanför den inkomstrelaterade delen av försäkringen. Företagare är kraftigt överrepresenterade i denna grupp, endast hälften har valt att i dag vara med i en a-kassa. Med ett obligatorium kommer omkring 250 000 företagare riskera att tvingas betala till en utvidgad obligatorisk arbetslöshetsförsäkring, en försäkring som de i dag inte anser att de har behov av eller anser att man inte har några möjligheter att utnyttja. En obligatorisk försäkring måste ta hänsyn till de särskilda villkor som gäller för företagare. Utredningen bör överväga ett undantag för företagare eller en möjlighet till utträde.

Decentraliserat och konkurrensutsatt systemet

Dagens system, där a-kassorna administrerar och skadereglerar, är decentraliserat. Privata aktörer, försäkringsbolag eller därtill kopplade skaderegleringsbolag, bör tillåtas administrera och skadereglera för att

skapa konkurrens mellan aktörerna. Den decentraliserade skaderegleringen och administrationen bör bibehållas samtidigt som man öppnar för en konkurrens mellan aktörerna. . Om det är realistiskt och det finns ett intresse hos privata aktörer finns det förutsättningar att skapa gemensam hantering av dels den statliga försäkringen men även av de kompletterande försäkringarna som har växt fram under de senaste åren. En sådan administration och skadereglering skulle, om den är konkurrensutsatt, kunna skapa kostnadseffektivitet som i sin tur skulle kunna leda till lägre avgifter för de försäkrade.

Om ett stort antal personer kommer att tvingas in i en eventuell obligatorisk arbetslöshetsförsäkring som de i dag valt bort, får den inte vara allt för omfattande med höga avgifter. Personer som vill ha inkomstskydd för en högre inkomst får teckna kompletterande försäkringar. Flera fackföreningar och försäkringsbolag erbjuder i dag denna möjlighet och samtliga omställningsavtal innehåller i dag en komponent som medför ersättning utöver den statliga försäkringen. Ett förslag från utredningen får inte undergräva utvecklingen av de kompletterande försäkringarna eftersom det främjar konkurrensutsättningen. Utredningen bör titta på möjligheten för försäkringsbolag att fullt ut bära risken för den statliga obligatoriska försäkringen, liknande den obligatoriska trafikskadeförsäkringen.

Arbetslöshetsförsäkringen bör även inkludera omställningsstöd

För att förskjuta tyngdpunkt från passiv utbetalning till aktiva åtgärder bör utredningen undersöka om det inte även bör finnas inbyggt en hjälp till nytt arbete (ett individuellt stöd, en coachning, ett omställningsstöd). Ett sådant omställningsstöd skulle kunna finansieras av den organisation som betalar ut ersättningen men själva omställningstjänsten skulle kunna tillhandahållas av företag som är specialiserade på den typen av tjänster. Om ett sådant omställningsstöd inkluderas i en obligatorisk försäkring bör Arbetsförmedlingens verksamhet minska i omfattning.

Roger Vilhelmsson, Arbetsgivarverket

Roger Vilhelmsson, nationalekonom på Arbetsgivarverket, framförde att Arbetsgivarverkets uppgift som arbetsgivarorganisation i detta sammanhang är att se till att försäkringen utformas så att deras medlemmar kan klara sin kompetensförsörjning.

Arbetslinjen bör vara avgörande för hur ersättningen ska utformas

Från forskning vet vi att hur arbetslöshetsförsäkringen utformas påverkar både ut- och inflöde på arbetsmarknaden, sökaktivitet, lönebildning samt deltagande på arbetsmarknaden. Arbetslöshetsförsäkringen är därmed av stor betydelse för kompetensförsörjning. Arbetslöshetsförsäkringen ska i första hand vara en omställningsförsäkring, som ökar incitamenten att söka nytt jobb. Arbetslinjen och vad forskningen säger

bör även fortsättningsvis vara en central utgångspunkt. Ersättningsnivån är dock relativt låg. Den bör därför höjas, men endast i första perioden för att förstärka avtrappningen och därigenom öka incitamenten till omställning.

Förbättra samspelet mellan sjuk- och arbetslöshetsförsäkring

Dagens system är långt ifrån transparent och bör tydliggöras genom bättre samspel. Det finns fortfarande ekonomiska incitament att röra sig mellan systemen. Beräkningsgrunderna skiljer sig mellan försäkringarna vilket bör ändras, om det går. Många upplever en ovisshet om vilket stöd de kan förvänta sig från försäkringarna i dag vilket innebär tröghet i systemen och bäddar för inlåsnings effekter. Det måste vara glasklart vilket stöd de inblandade kan förvänta sig. Utredningen bör ta tillvara på möjligheten i direktiven att sammanlänka sjuk- och arbetslöshetsförsäkringen på ett bättre sätt.

Överväg en allmän försäkring

Det finns en rad olika frågetecken kring arbetslöshetsförsäkringens finansiering och huvudmannaskap och några av dessa går att lösa bättre med en allmän försäkring. Om personer ska tvingas in i en obligatorisk försäkring bör utredningen särskilt se över vilka rättsliga problem och kostnader som kan uppstå när betalningsskyldigheten ska fastslås och överklagas. Är det många som vill ha sin betalningsskyldighet rättsligt prövad så kan det bli väldigt kostsamt för staten. Ur detta perspektiv bör en allmän försäkring vara att föredra. Ytterligare ett problem som kan uppstå är att man måste avgöra när villkoren är uppfyllda och om och när individen ska tvingas in. . Denna byråkrati bör lättare kunna organiseras i en allmän arbetslöshetsförsäkring. En annan fördel med en allmän försäkring är att finansieringen kan utformas som statsmakten vill, man kan t.ex. utforma finansieringen som en konjunkturberoende avgift eller differentiera avgifterna på avtalsområden i stället för a-kasseområden och därmed få en starkare koppling till lönebildning.

Men det finns frågetecken även kring en allmän arbetslöshetsförsäkring. I dag finansieras försäkringen till stor del genom arbetsgivaravgifterna. Frågan om vem som ska finansiera den del som i dag finansieras genom avgifterna (a-kassorna) är inte klar. Systemet måste vara långsiktigt ekonomiskt hållbart. System som helt styrs av statsmakterna tenderar att ibland bli för generösa och ibland överutnyttjade. Det kan också vara svårt att få legitimitet bland väljarna för en mer återhållsam försäkring eller för höga avgifter om man är ute efter differentieringar i avgifter. Fördelarna är dock större än nackdelarna med en allmän arbetslöshetsförsäkring.

Ulf Lindberg, Almega

Ulf Lindberg, chef för Näringspolitik på Almega, inledde med att arbetsmarknaden har förändrats sedan nuvarande regelverk kom till, vilket är en viktig utgångspunkt. Det handlar om den demografiska utmaningen, brist på arbetskraft inom tjänstesektorn i framtiden och antalet arbeten per individ under en livstid kommer troligen också att öka. Branschbyten kommer att bli vanligare och nya branscher kommer att uppstå. Nya kombinationer av kompetens blir allt viktigare. Allt fler rör sig mellan att vara arbetstagare och uppdragstagare. Samtidigt har flera grupper svårt att få fotfäste på arbetsmarknaden, särskilt ungdomar. Ett förändrat försäkringssystem kräver ett helhetsperspektiv på utanförskap och en närmare koppling mellan sjuk- och arbetslöshetsförsäkringarna är en viktig komponent i detta.

Pröva tanken om en gemensam omställningsförsäkring

Fokus bör ligga på att den som står utanför arbetslivet, oavsett orsak, ska komma åter i arbete. Det viktigaste är att rätt åtgärd kommer till för varje enskild person. Den nuvarande gränsdragningen ger allt för stort fokus på diagnos och orsak vilket är förknippat med ersättningsnivåer och resurser som man kan tillgodoräkna sig i varje enskild situation. Utredningen bör noggrant utreda möjligheterna för en sammanslagen försäkring för omställning så att utanförskapet kommer i fokus och inte diagnosen och att hela kedjan av aktörer för återgång i arbete kan jobba samman i en samverkande process.

En effektiv försäkring

Rättsäkerheten i dagens system är undermålig och administrationen krånglig. När det gäller bemanningsbranschen tolkas regeringsrättens domar på olika sätt. En del av detta kanske kan lösas genom den pågående Månadsuppgiftsutredningen genom effektiviseringar i företagens uppgiftslämnande och genom att man får rätt ersättning vid rätt tillfälle. Slutförslaget i den utredningen är dock inte klart och det är intressant att se om och i sådana fall hur man lyckas minska administrationen och kostnaden för företagen i sitt förslag.

Man bör även på ett tydligare sätt skilja på myndighetsutövande och utförande. Exempelvis skulle lagen om valfrihetssystem kunna tillämpas på det här området, så att den enskilde skulle kunna välja mellan, av myndigheterna godkända, leverantörer som verkar i konkurrens för att utföra själva omställningsarbetet. Dessa aktörer skulle kunna skapa omställningskedjor beroende på den enskildes situation. Sjukvård, rehabilitering, utbildning, coachning, arbetsförmedling skulle kunna erbjudas av en mångfald av aktörer.

En obligatorisk försäkring

Almega kommer att ta slutgiltig ställning i frågan i mars, men menar redan nu att det finns mycket som talar för att detta är rätt givet att

arbetsgivarnas administration och kostnader hålls i schack. Arbetslivets förändring i sig är ett skäl som talar för en obligatorisk försäkring, dessutom är det viktigt att underlätta för dem som ännu inte har fått fotfäste på arbetsmarknaden eller på väg ut i arbetslivet efter avslutade studier. Kvalificeringskraven för dessa grupper måste ses över. En obligatorisk arbetslöshetsförsäkring bör administreras av det allmänna eller av professionella försäkringsgivare i konkurrens. Man kan även överväga om det ska finnas incitament för tilläggsförsäkringar. I ett förslag om en obligatorisk försäkring bör det finnas en möjlighet för företagare att träda ur försäkringen. Utredningen bör belysa vilka konsekvenser allmän försäkring får för arbetsmarknaden, samhällsekonomin och hur kostnaderna ska bäras. Almega kommer att ha en positiv grundsyn om ett framtida förslag om en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring.

Avslutning

Gunnar Axén, Parlamentariska socialförsäkringsutredningen

Gunnar Axén, ordförande i den parlamentariska socialförsäkringsutredningen, underströk att utredningens arbete ska präglas av brett lyssnande och att hearingen verkligen har stimulerat till detta och tackade för alla medskick från samtliga deltagare!

Bilaga 1

DELTAGARFÖRTECKNING

Erik	Almqvist (SD)	Socialförsäkringsutredningen
Pär	Andersson	Svenskt Näringsliv
Gunnar	Axén (M)	Socialförsäkringsutredningen
Linda	Backman	Arbetsmarknadsutskottets kansli
Katarina	Bengtsson Ekström	AEA
Sofia	Bergström	Svenskt Näringsliv
Fredrik	Bodin	SFS
Josefin	Brink (V)	Arbetsmarknadsutskottet
Lars	Calmfors	Finanspolitiska rådet
Lars	Davidsson	Arbetsmarknadsutskottets kansli
Lisa	Donovan	Arbetsmarknadsutskottets kansli
Anna	Ekström	Saco
Tomas	Eneroth (S)	Socialförsäkringsutredningen
Gunvor G	Ericson (MP)	Socialförsäkringsutredningen
Stefan	Eriksson	Långtidsutredningen 2011
Oscar	Ernerot	LO
Mats	Essemyr	TCO
Fredrick	Federley (C)	Socialförsäkringsutredningen
Lotta	Finstorp (M)	Socialförsäkringsutredningen
Anders	Fogelberg	Företagarna
Anders	Forslund	IFAU
Ingela	Gardner Sundström	SKL
Elisabeth	Gehrke	SFS
Linda	Grape	Socialförsäkringsutredningen
Johanna	Gustafsson	Utredningen om förtroendevaldas ersättningsrätt
Emma	Henriksson (KD)	Socialförsäkringsutredningen
Mats	Holmqvist	Justitiedepartementet
Jasmina	Hopstadius	Socialförsäkringsutredningen
Mårten	Hultin	Socialförsäkringsutredningen
Erik	Höglin	Finanspolitiska rådet
Kent	Ivarsson	Näringsdepartementet
Wiwi-Anne	Johansson (V)	Socialförsäkringsutskottet
Sonia	Karlsson (S)	Socialförsäkringsutredningen
Annelie	Karlsson (S)	Socialförsäkringsutskottet
Leif	Klingensjö	SKL
Jaana	Kolk	TCO
Sara	Kullgren	Socialförsäkringsutredningen
Jakob	Larsson	Socialförsäkringsutredningen
Adriana	Lender	Försäkringskassan
Lena	Liljebäck	Arbetsförmedlingen
Ulf	Lindberg	Almega
Lena	Ljungberg	Arbetsmarknadsdepartementet

Eva	Lohman (M)	Socialförsäkringsutskottet
Kajsa	Lunderquist (M)	Socialförsäkringsutredningen
Stefan	Löfven (S)	Socialförsäkringsutredningen
Marie	Mäkk	Utbildningsdepartementet
Lars-Axel	Nordell (KD)	Arbetsmarknadsutskottet
Marie	Nordmarc	Arbetsmarknadsdepartementet
Oskar	Nordström Skans	Långtidsutredningen 2011
LiseLotte	Olsson (V)	Socialförsäkringsutredningen
Johan	Pehrson (FP)	Socialförsäkringsutredningen
Harald	Petersson	SO
Maria	Plass (M)	Arbetsmarknadsutskottet
Anne-Marie	Qvarfort	IAF
Agneta	Roström	Arbetsförmedlingen
Lars	Seger	IAF
Marie	Silfverstolpe	Almega
Karin	Stillerud	Socialdepartementet
Marie-Louise	Strömgren	Saco
Elisabet	Sundén Ingeström	Arbetsgivarverket
Martin	Söderström	Finansdepartementet
Per	Tillander	Socialdepartementet
Tomas	Tobé (M)	Socialförsäkringsutredningen
Ulrika	Vedin	LO
Irene	Wennemo	Socialförsäkringsutredningen
Annelie	Westman	Socialförsäkringsutredningen
Roger	Vilhelmsson	Arbetsgivarverket
Peter	Wollberg	Socialdepartementet
Per	Åkesson	Försäkringskassan
Melker	Ödebrink	SO